بسم الله الرحمن الرحيم

Amerika Cenevre Toplantısında Avrupa'nın Sudan'a Yönelik Planlarını Boşa Çıkarıyor

Sudan'daki barış girişimlerini koordine etmek amacıyla düzenlenen 6. Danışma Toplantısı, 21 Ekim 2026 Çarşamba günü Cenevre'de sona erdi ancak ortak bir sonuç bildirisi yayımlanmadı veya ateşkes anlaşması ilan edilmedi. Toplantıya 21 ülkeden ve 5 uluslararası kuruluştan temsilciler katıldı ve görüşmeler üç ana başlık üzerine odaklandı: Gerilimin azaltılması ile güvenlik düzenlemeleri, siyasi süreç ve savaşın bölgesel yansımaları. (Sky News Arabia, 21 Ekim 2026)

Sonuç tavsiyelerine ulaşılamamış olmasına rağmen Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Sudan Özel Temsilcisi Haavisto, konferans marjında Dörtlü ve Beşli Mekanizma arasında yoğun toplantıların yapıldığını belirtti ve toplantıların öneminin bir ateşkes ve anlaşmaya varmayı amaçlayan çabalar ile Sudan'da yönetimin geleceği ve geçiş dönemiyle ilgili siyasi çalışmalar arasında bağlantı kurmakta yattığına işaret etti. Haavisto'nun konuşması ve bu toplantılar; Havisto'nun açılış konuşmasında Sudan halkının seslerinin müzakerelere yön vermesi gerektiğini ve özlemlerinin ilerlememizin boyutunu mukayese ettiğimiz ölçüt olarak kalması gerektiğini söylemesine rağmen, uluslararası güçler arasında Sudan savaşı meselesine ilişkin uluslararası bir çatışma ve görüş ayrılığı olduğunu göstermektedir. Sömürgeci Avrupalı atalarını ve onların izinden gittiklerini unuttuğumuzu sanıyor; Cenevre Konferansı bu uluslararası çatışmanın bir kanıtıdır.

Bunu teyit eden husus ise; çatışmanın tarafları olan Sudan Ordusu ve Hızlı Destek Milisleri'nin bu toplantılara davet edilmemiş olmasıdır; zira Haavisto şunları ifade etmiştir; Cenevre toplantıları, Sudan'daki çatışmanın çözümüne yönelik çabalara katılan uluslararası ve bölgesel tarafları bir araya getiren önemli bir koordinasyon mekanizması oluşturmakta ama müzakerelerine Sudan hükümeti veya Hızlı Destek Kuvvetleri dahil edilmemektedir.

Sudan savaşı hakikatinde İngiltere ile Amerika arasındaki uluslararası bir çatışmadır; zira Sudan savaşında timsah gözyaşları döken İngiltere, geçmişte onu sömürgeleştirmiş ve sömürgeciliğini siyasi güçler üzerinde yoğunlaştırmıştır; ardından Amerika geldi ve nüfuzunu askerler aracılığıyla yoğunlaştırdı; böylece aralarındaki çatışma, kendi araçları yoluyla olmaya başladı.

Trump'ın Orta Doğu ve Kuzey Afrika Danışmanı Massad Boulos'un dilinden şu ifadeler aktarıldı: “Kalıcı bir ateşkese yol açacak insani bir ateşkes için Dörtlü ile birlikte çaba gösteriyoruz.” (El Şark Kanalı, 24/10/2026). Boulos'un somut adımlar atmadan sürekli dile getirdiği bu ateşkes, Amerika'nın Sudan'daki savaş dosyasını elinde tutan tek taraf olarak kalmaya devam etmesi ve Avrupa ile ajanlarını devre dışı bırakması için başvurduğu bir oyalama taktiğidir. Bu nedenle Amerika, savaşın ilk günlerinden beri siyasi çözüm olmaksızın ateşkes meselesini dile getirip durdu; çünkü savaşı körükleyen bizzat kendisidir; nitekim

Amerika'nın Afrika işlerinden sorumlu Dışişleri Bakan Yardımcısı Molly Phee Hemedti ve siyasi süreç sözcüsü Halid Ömer Yusuf ile bir telefon görüşmesi gerçekleştirdi. (Molly, hem Egemenlik Konseyi Başkan Yardımcısı ve Hızlı Destek Kuvvetleri Komutanı "Hemedti"yi hem de siyasi süreç sözcüsü Halid Ömer'i, Egemenlik Konseyi Başkanı ve ordu komutanı Burhan'ı aramasından günler sonra telefonla aradı... Sudan Tribune, 6/4/2023); ayrıca Arabic Post, 19/4/2023 tarihinde internet sitesinde, ABD'nin New York Times gazetesinden aktardığı, 15/4/2023 tarihindeki ilk çatışma saatlerine ilişkin en yeni bilgileri yayımladı; (14 Nisan/Cuma gecesi, iki taraf yani "Burhan ve Hemedti" arasında yabancı elçilerin katılımıyla bir müzakere oturumu gerçekleşti; bu sırada vaatlerde bulunuldu ve tavizler koparıldı; ardından üst düzey askeri komutanlardan birinin evinde birlikte akşam yemeği yediler...). Bunun ardından, 15 Nisan 2023 Cumartesi günü, ordu ile Hızlı Destek Kuvvetleri arasında aniden şiddetli çatışmalar patlak verdi.

Bütün bunlar, Avrupa ile olan savaşı, çatışma ve ateşkes konusunu kendisinin yönettiği bir sahaya taşımak için savaşı körükleyenin Amerika olduğunu göstermektedir; zira Cidde Platformu, Dörtlü ve Beşli Mekanizmalar ve son olarak Boulos'un 20 Haziran'da ilan ettiği ateşkes; hakikatinde Amerika'nın Darfur'u Sudan'dan ayırmaya yönelik planına hizmet etmektedir. Yani Amerika'nın şimdiye kadar sunduğu planlar iki şeyi hedeflemektedir: Birincisi; Hızlı Destek Kuvvetleri'ni, müzakere masasına oturabilecek idari bir yapıya ve siyasi bir programa sahip olan paralel bir siyasi varlık olarak göstermek. İkincisi; Amerika'nın, sunduğu ateşkes anlaşmaları aracılığıyla ordunun Darfur'u yeniden ele geçirmesinin önünü tamamen kapatmayı ve Hemedti'nin oradaki kontrolünü pekiştirmeyi hedeflemesidir. Bu nedenle ister bizzat Massad Boulos isterse Dörtlü Komite aracılığıyla olsun Amerika'nın sunduğu ateşkes önerilerine bu açıdan bakmak gerekir; yani Darfur'un ayrılmasının tamamlanmasına yönelik aşamalı hazırlık ve müzakere konusunun diğer çatışma bölgeleriyle ilişkilendirilmesi gerekir. Güney Sudan'ı ayırmak için zaman kazandığı gibi, burada da aynısını yapıyor! Öneride Sudan'daki insani krizden söz edilmesi Amerika'yı hiç ilgilendirmiyor; Avrupa ülkeleri ise Sudan'daki savaş meselesinin siyasi çözümde yattığını, yani savaşın durdurulmasını siyasi sürece bağlamayı düşünüyor ki bu, Amerika'nın istemediği bir şeydir.

Bu nedenle 6. Cenevre Görüşmelerinin, Amerika'nın Boulos Planı tarafından yutulduğunu ve Avrupa'nın ise eli boş döndüğünü görüyoruz. Burhan ve Hemedti'nin bu ateşkesi onaylamasına rağmen Massad Boulos ateşkes konusunda ciddi değildir. Nitekim Burhan'ın danışmanı Amjad Farid, Boulos'un ateşkes hakkındaki açıklamaları üzerindeki incir yaprağını kaldırmıştır: Sudan hükümeti insani ateşkes önerisini memnuniyetle karşılamış ve bunun uygulanmasına yönelik pratik düzenlemeleri görüşmek üzere teknik istişareler çağrısında bulunmuştur; buna rağmen Massad Boulos'un Sudan'a yönelik talebini şu sözlerle sürdürmüştür: Boulos ateşkesin teknik ayrıntılarına ilişkin herhangi bir tartışmadan kaçınıyor; sanki talebi tekrarlamak başlı başına bir ilerlemeymiş gibi. Görünen o ki Boulos, Sudan meselesini Sudanlılar dışında hemen hemen herkesle görüştüğünü ve Sudan topraklarına hiç ayak

basmadığını göz ardı ediyor. Eğer Boulos, insani ateşkesi gündeme getirme konusunda ciddi olsaydı; operasyonel bir plan, önerilen bir takvim ve ateşkes sonrası için bir vizyon sunardı. (El Şark Kanalı, 21/10/2026).

Sudan meselesinin uluslararası açıdan, ülke halkı ile sömürgeci devletler arasında bir çatışma meselesi olması gerekmektedir. Tıpkı bizzat Amerika'nın sömürgeciyi kovarak Amerika Birleşik Devletleri'ni kurduğu zaman olduğu gibi; yine tıpkı Çin'in İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra sömürgeci Japon'u ve yabancı nüfuzunu kovarak dünyada saygın bir konuma sahip komünist bir devlet tesis ettiği zaman olduğu gibi. Her sömürgeleştirilmiş ülkede olduğu gibi, yabancı nüfuzundan kurtulması ve kendi davası olan ve uluslararası alanda ağırlık taşıyan bir devlet kurması için ona da uluslararası ve yerel imkânlar sunulmuştur; ancak ne yazık ki ülkemizin davası için durum böyle değildir. Ülkenin meselesi, Amerika ile İngiltere arasında sömürgecilik ve nüfuz uğruna yaşanan keskin bir çatışmadan ibarettir; çünkü onlar, her zaman ülke halkının gerçekleri olduğu gibi kavramasını ve ülke halkının sömürgecilik kutusunun dışında özgürleşmeyi ve kurtulmayı düşünmesini engelleyen kısıtlamalar koymaya ve yalanlardan bir çit örmeye çalışmaktadırlar.

Sömürgecilikten kurtuluş ancak bir fikirle mümkündür; bizler yüzyıllar boyunca dünyaya egemen olmuş büyük bir ümmetin parçası olarak İslam akidesini benimsiyoruz; o halde ülkemizin sömürgeci devletlerin çatışma sahası olmasını nasıl kabul edebiliriz?! Asıl olan, çatışmanın bizimle sömürgeciler arasında olması ve bu sömürgecilikten kurtulmak ve ülkemizin birliğiyle oynayanların elini koparacak ve bizi sömürgeciliğin zincirlerinden kurtaracak Nübüvvet Minhacı üzere Raşidi Hilafeti kurarak İslami hayatı yeniden başlatmak için ciddi şekilde çalışmamızdır.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

İbrahim Müşerref - Sudan